

BARNE-, LIKESTILLINGS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET	
Arkivkode:	411.2
Dato:	18/8-10
Saksnr:	2010/02864-034

Barne-, likestillings- og
inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep

0030 Oslo

Vår saksbehandler: LF
Vår ref: NSF-146815

Vår dato: 15.08.10
Deres ref.: 201002804-/ACDS
Medlemsnr.:

Høringsvar om forskrifter til sentre for foreldre og barn

Norsk Sykepleierforbund (NSF) viser til høringsbrev av 7.06.2010. Høringssvaret er utarbeidet i samarbeid med Landsgruppen av helsesøstre i NSF, som er den faggruppen i NSF som besitter kunnskap og erfaring i forhold til flere av de spørsmål som ønskes hørt vedrørende egne forskrifter til sentre for foreldre og barn. Helsesøstre er gjennom helsestasjons- og skolehelsetjenesten sentrale samarbeidspartnere for barnevernet. Tjenesten er sentral i forhold til tidlig identifisering av barn i risiko og oppfølging av barn, unge og familier, parallelt med at de evt. mottar tiltak fra barnevernet.

I høringsvar til forslaget til endringer i barnevernloven – gjeldende fra 1. januar i år - hadde NSF flere kommentarer til endringsforslagene som omfattet regulering av sentre for foreldre og barn. Disse står fortsatt ved lag.

NSF slutter seg i hovedsak til forslagene til forskrift og ser intensjonen om å sikre både likeverdighet, kvalitet og mangfold i det tilbudet som gis til foreldre og barn som svært viktig. Vår hovedinnvending til forslag til forskrift (og også de nå foreliggende lovendringene) er at bestemmelsene i for stor grad bærer preg av foreldrevern mer enn barnevern. Frivillighet og samtykke er viktige, overordnede prinsipp. Imidlertid tilsier arbeid med saker hvor barn utsettes for grov omsorgssvikt, overgrep og vold at disse prinsippene noen ganger må fravikes for å sikre barnets oppvekstvilkår og helse.

Våre kommentarer til selve forskriften er knyttet til:

Kapittel 3 Kvalitet og internkontroll

Generelt opplever vi at forskriften er lite konkret i forhold til krav til kvalitet, bemanning og internkontroll. En utdyping i merknader til forskrift anses som nødvendig for at forskriften skal fungere som et godt hjelpemiddel i praksis, både på grunn av og på tross av at sentrene i dag er svært heterogene.

§ 13 Krav til bemanning og de ansattes kompetanse

Slik sentrenes drift er beskrevet, stiller det store krav til fagkompetanse. Her skal man arbeide med og utrede familier med den tyngste problematikken. Utkastet til forskrift gjenspeiler ikke i

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Tollbugt. 22
Postboks 456
0104 Oslo

Telefon: 22 04 33 04
Telefaks: 22 04 32 40
E-post: post@sykepleierforbundet.no

www.sykepleierforbundet.no
Bankgiro: 1600 49 66698
Org.nr.: NO 960 893 506 MVA

Fakturaadresse:
Postboks 1535
7435 Trondheim

tilstrekkelig grad dette ved at det kun stilles krav til formell kompetanse hos leder eller stedfortreder. Departementet viser til Barne- ungdoms- og familiedirektoratets anbefalinger med opp mot 50 % av de ansatte bør ha barnevernfaglig og/eller sosialfaglig kompetanse i barneverninstitusjoner, noe som likevel er utelatt forskriften.

NSF mener at arbeid med en så vidt krevende gruppe barn og foreldre fordrer spesiell kompetanse og egnethet blant samtlige ansatte som har direkte oppfølging av familien – dette er et spesialisert tilbud. Vi spør oss derfor om det er mulig å nå målene med sentrene uten å forskriftsfeste høyere krav til kompetanse.

Fra NSF's hørings svar til barnevernloven gjentar vi også:

I og med at sentrene i hovedsak har familier med tyngre problematikk, mener vi det er et viktig moment å sørge for at ansatte har en kontinuerlig kontakt med "normalgruppen" barn og unge. Ved å utelukkende arbeide med familier med tung og sammensatt problematikk, er det en fare for at man blir "fartsblind" og definerer normalitetsbegrepet for vidt. Dette kan igjen innebære en risiko for at man godtar manglende omsorgsevne og atferd som på andre arenaer ikke ville blitt akseptert. En form for hospiteringsordning på universalarenaer som for eksempel barnehage, helsestasjon og skole kan kompensere en slik risiko, og bidra til å sikre en mer korrekt vurdering av både barn og foreldre, og ikke minst av foreldrenes omsorgsevne.

NSF vil også peke på betydningen av at personalet får kunnskap om Barnekonvensjonen, og barns rettigheter i henhold til denne. Anbefalingene fra FNs barnerettighetskomite til Norges siste rapport om oppfølging av Barnekonvensjonen sier:

18. Komiteen gjentar sin tidligere anbefaling til parten om å videreføre og styrke den systematiske opplæringen av alle yrkesgrupper som arbeider med og for barn, herunder barnehagepersonell, helsepersonell, sosialarbeidere og håndhevere av lov og rett, og styrke bevisstheten om barns rettigheter i de politiske organer og i forvaltningen i kommunene. Komiteen anbefaler også at fyllestgjørende informasjon om barns rettigheter blir en del av pensum på høyskoler og universiteter for alle profesjoner som har med barn og familier å gjøre, og en del av skolens læreplaner på alle nivåer.

Uten mer spesifiserte krav til de ansattes kompetanse kan godkjenningsmyndighetens mulighet til å vurdere om senteret drives forsvarlig etter vår mening kompliseres, jf kap.2 § 6 c i forslaget til forskrift.

§ 15 Innholdet i internkontrollen

Pkt. e): Det sies her at senteret skal gjøre bruk av erfaringer fra barn og foreldre til forbedring av senteret, samt gjøre bruk av erfaringer fra den kommunen som har ansvaret for oppfølgingen av beboere, jf. Lov om barneverntjenester § 8-4.

NSF kan ikke se at det i forarbeidene til forskriften eller i aktuell lovparagraf tydeliggjøres hva som ligger i å bruke erfaringer fra kommunen. Dette mener vi bør utdypes i evt. merknader til forskriften, slik at det gis et reelt innhold. Det er viktig at det samarbeides med lokalt barnevern, men også med andre etater/tjenester som har oppfølging av barn og foreldre.

Videre er det en forutsetning for at kravene til kvalitet og internkontroll skal kunne oppfylles, at bemanningen er tilstrekkelig.

Kapittel 4 Beboernes rettigheter og plikter

NSF opplever ikke at barnets rett til en trygg omsorgssituasjon i tilstrekkelig grad fremgår av forskriftens ordlyd. Vern om personlig integritet, medbestemmelse, trygghet og trivsel er viktige rettigheter, men *barnets* rett til beskyttelse og omsorg er ikke eksplisitt uttrykt i forskriften, selv om vi oppfatter at det foreslås i Barnevernloven § 5-9 a. Dette vurderer vi som en mangel ved forskriften.

Kapittel 5 Tilsyn

NSF støtter forslaget om et systemrettet tilsyn med fylkesmannen som tilsynsmyndighet. Sammensetningen av tilsynsorganet bør være tverrfaglig, og også ha representanter med erfaring fra barn og unges normalarenaer.

Fylkesmannen pålegges ikke å føre individtilsyn etter mønster av barneverninstitusjonene, med bakgrunn i at oppholdet er frivillig og at det forventes at foreldrene kan ivareta omsorgen både for seg og sitt barn. Samtidig påpekes det at grunnen til opphold som regel er nettopp sviktende eller manglende omsorgsevne. Det er med andre ord en svært sårbar gruppe foreldre og spesielt sårbare barn det systemrettede tilsynet skal ivareta. Barneperspektivet må sikres ivaretatt ved tilsyn.

§ 24 Informasjon om tilsynsmyndigheten

Bestemmelsen stiller ikke krav til utarbeidelse av informasjon tilpasset barns ulike alders- og modenhetsnivå. På hvilken måte fylkesmannen skal informere beboerne om hvordan tilsynsmyndighetene kan kontaktes, bør utdypes siden målgruppen er særlig sårbar.

Kommentarer til innledende merknader/Bakgrunn for høringen:

Årsaken til de senere års utvikling med en dreining mot utredningsvirksomhet i sentrene med tanke på omsorgsovertakelse, problematiseres ikke. Betyr det at foreldre og barn kommer for seint til denne type sentre? Burde de hatt annen hjelp? Når denne form for hjelp er basert på frivillighet, hva så med de som ikke vil ha hjelp? Ivaretas barnets rettigheter og barnets perspektiv i tilstrekkelig grad med så stor grad av frivillighet i de mest alvorlige tilfellene av omsorgssvikt?

Vi mener dette er moment det er viktig å se nærmere på i fortsettelsen av arbeidet med lov- og forskriftsendringer til Barnevernloven.

Med vennlig hilsen

Mette R. Dønåsen

Fagsjef

Astrid Grydeland Ersvik

Leder Landsgruppen av helsesøstre i NSF

Kopi: